

Verslag Werkgroep Onderwijssemantiek

Datum: 4 maart 2026

Aanwezig: Elsbeth, Jos, Engeliën, Jacob, Maarten, Brian

Afwezig:

Agenda en stukken te vinden in: [2026-03-04 Werkgroep Onderwijssemantiek bijeenkomst](https://365kennisnet.sharepoint.com/:f:/r/sites/RedactieteamROSABegrippenmodel/Gedeelde%20documenten/General/Bijeenkomsten/2025-11-19%20Redactieteam%20bijeenkomst?csf=1&web=1&e=fxAwng)[https://365kennisnet.sharepoint.com/:f:/r/sites/RedactieteamROSABegrippenmodel/Gedeelde documenten/General/Bijeenkomsten/2025-11-19 Redactieteam bijeenkomst?csf=1&web=1&e=fxAwng](https://365kennisnet.sharepoint.com/:f:/r/sites/RedactieteamROSABegrippenmodel/Gedeelde%20documenten/General/Bijeenkomsten/2025-11-19%20Redactieteam%20bijeenkomst?csf=1&web=1&e=fxAwng)

Agenda:

1. Mededelingen/aanvullingen op agenda/verslag en acties
2. Begrippenkaders bij DUO
3. Operatie Stofkam
4. Voortgang spelregels/attributen aanpassen aan NL-SBB
5. Standaardisatie werkgroep NL-SBB
6. Onderwijsbegrippen.nl
7. FORA Begrippenkader
8. Lopende zaken
9. W.v.t.t.k.
  - a. Leermateriaal vs Leermiddel

1. Mededelingen/aanvullingen op de agenda/verslag en acties

2. Begrippenkaders bij DUO

Brian heeft op 19 februari bij DUO in Groningen een presentatie gekregen van Centraal Datamanagement (CDM, waar Engeliën en Elsbeth onder resideren), over waar men nu staat met de inrichting en het beheer van de begrippenkaders. Dat was zeer verhelderend en Engeliën en Elsbeth en daarom geven zij ook aan deze werkgroep deze presentatie (powerpoint staat in de map van deze werkgroepbijeenkomst: [2026_19_02 Werkgroep onderwijssemantiek.pptx](#))

De volgende punten zijn nav de presentatie besproken:

- DUO heeft de begrippenkaders ingericht per niveau: Algemeen (DUO breed), onderwijsdomein (niet sectorspecifiek) en Sectorspecifiek. Het gaat dan om zogeheten Domeinbegrippen, niet op architectuurbegrippen. De vraag is of een sectorspecifiek begrippenkader ook begrippen bevat die niet-sectorspecifiek zijn. Want wil je niet alle relevante begrippen voor 1 sector bij elkaar kunnen zien?
- Verder willen we met het ROSA Begrippenkader juist een onderwijsbreed kader bieden en zullen we dus vooral voor Domeinbegrippen de niet-sector specifieke begrippen opnemen en de

sectorspecifieke begrippen (voor 1 sector specifiek want voor 2 sectoren zijn dit wel kandidaten voor het ROSA Begrippenkader) uiteindelijk in de begrippenkaders van FORA, MORA en HORA laten landen.

- DUO wil heel graag de begrippenkaders van DUO ook openbaar publiceren. Dat gaan we via onderwijsbegrippen.nl doen. Wat daarvoor nodig is, komt onder agendapunt 6 aan de orde.
- DUO gebruikt de broninformatie voor verwijzingen naar wetsartikelen. Maar dat is vaak niet de exacte bron voor de definitie. Wetten en regels zijn qua semantiek nogal slordig en onvolledig. Eigenlijk zou je dus een aparte verwijzing bij de broninformatie willen hebben. Die wens is ook in de standaardisatiewerkgroep NL-SBB geuit en er zou gewerkt worden aan een best practice hiervoor.
- Vanuit de andere leden van de werkgroep wordt getwijfeld of het uitgangspunt dat CDM geen inhoudsdeskundigheid hoeven te hebben maar dat dit moet komen van analisten en experts wel in stand gehouden kan worden. Juist bij zo'n centrale afdeling wordt kennis en kunde opgebouwd, niet alleen vwb de kwaliteitscriteria tav de structuur (NL-SBB) en syntax (hoe bouw je een goede definitie) maar ook ten aanzien van de inhoud zelf (consistent gebruik van termen in definities en toelichtingen, herkennen van synoniemen en andere overlap). Analisten zijn vaak niet echt gericht op het afbakenen van begrippen en het opstellen van goede definities die matchen met reeds bestaande, is de ervaring die we hebben opgedaan. Mooi voorbeeld was de recente discussie die we hadden over schoolsoort, leerweg en profiel waar vanuit de "business" van DUO slecht gekozen en niet inhoudelijk helemaal correcte definities werden voorgesteld.

3. Operatie Stofkam

Operatie Stofkam is afgerond. Alle aanpassingen n.a.v. de overgang naar NL-SBB zijn doorgevoerd (met name de aanpassingen van de broninformatie). Alle begrippen die i.h.k.v. de harmonisatie met de NORA Basisbegrippen zijn aangepast of toegevoegd zijn vastgesteld en hun status is aangepast.

Er is een drietal collecties toegevoegd:

- Architectuurbegrippen
- GIV-begrippen
- Domeinbegrippen

Er zijn vier collecties verwijderd:

- Organisatie van het onderwijs
- Deelname aan het onderwijs
- Inhoud van het onderwijs.
- Uitvoering van het onderwijs.

Deze collecties waren gebaseerd op een inmiddels verouderde indeling binnen de ROSA.

Waar we nog naar moeten gaan kijken zijn de relaties. Deze kunnen binnen de NL-SBB rijker worden getypeerd dan in ons oorspronkelijke beschrijvingsformat.

Ook zijn er begrippen omgezet met Herkomst-informatie (bron, URL etc.) die niet helemaal correct is (maar dit is lastig in bulk te detecteren en te corrigeren). Tot slot hebben we andere spelregels ten aanzien van de wijzigingsnotitie toegepast op de nieuwste begrippen en de begrippen die in operatie Stofkam zijn aangepast.

Dit zal echter wel een hoop werk zijn, omdat dit begrip voor begrip gedaan en beoordeeld moet worden. Daar gaan we niet op wachten dus we zullen het ROSA Begrippenkader dan ook publiceren in de ROSA wiki en via onderwijsbegrippen.nl en in de loop van de tijd als we met bepaalde begrippen aan de slag gaan, deze gegevens aanpassen.

4. Voortgang spelregels/attributen aanpassen aan NL-SBB

Met de introductie van NL-SBB betekent dit dat we ook onze Spelregels in de NORA daarop moeten aanpassen, zie: https://rosa.wikixl.nl/index.php/Spelregels_ROSA-begrippen.

Jacob gaat dit aanpassen aan de nieuwe structuur.

5. Standaardisatie werkgroep NL-SBB

Jos en Brian zitten in de werkgroep. Op 26 februari is er weer een meeting. De [agenda](#) voor de komende bijeenkomst en het [verslag](#) van de vorige keer zijn beschikbaar in GitHub. Inmiddels ook het verslag (<https://github.com/Geonovum/NL-SBB/blob/main/sessies/verslagen/20260226%20verslag.md>) van de 26-2, wat overigens niet erg uitgebreid is.

De werkgroepbijeenkomsten zouden we graag willen benutten om vanuit de werkgroep punten in te brengen of op bepaalde onderwerpen te reflecteren.

6. Onderwijsbegrippen.nl

Bij Kennisnet wordt er gewerkt aan het verder optuigen van deze dienst. De voorzieningen binnen de dienst zouden in ieder geval de volgende moeten zijn:

- Publicatie van begrippenkaders en begrippen conform NL-SBB. Hier wordt op dit moment aan gewerkt voor meer begrippenkaders dan alleen die van het onderwijs.
- Synchronisatie met beheeromgevingen waar begrippenkaders worden beheerd. Voor ROSA Begrippenkader is dat de NL-SBB Begrippenmanager, maar deze synchronisatievoorziening moet uiteraard beheeromgevingonafhankelijk zijn. Er is overigens al een technisch uitwisselformaat dat helemaal geënt is op NL-SBB.
- Het kunnen “uitserveren” van begrippen naar andere diensten en toepassingen.

De laatste versie van het ROSA Begrippenkader is nu via onderwijsbegrippen.nl beschikbaar. Er zijn wat onvolkomenheden nog (door ons ook gemeld) die zullen worden opgelost. Daarna worden er stapsgewijs aanpassingen doorgevoerd. Het moment waarop DUO haar begrippenkaders via onderwijsbegrippen.nl wil kunnen publiceren hangt van de volgende zaken af, denken we als werkgroep:

- Onderwijsbegrippen.nl ondersteunt de NL-SBB structuur volledig en laat die ook zien in de voorziening.
- Het uitwisselformaat en andere technische specificaties zijn stabiel en gedocumenteerd door ArchiXL.
- DUO is in staat om vanuit haar eigen omgeving conform die specificaties haar begrippenkaders aan te leveren.

- Er zijn daarna afspraken nodig over de tijden waarop de publicatie wordt gesynchroniseerd (bijv. elke nacht automatisch, een keer in de zoveel tijd (handmatig)).

7. Update FORA Begrippenkader

Het gaat hierbij om:

1. Begrippen die alleen relevant voor het Funderend onderwijs (fo) zijn (meestal domeinbegrippen) en niet voor de andere sectoren/werkingsgebieden. Deze begrippen die nu nog in het ROSA Begrippenkader staan zouden daaruit kunnen en verhuizen naar het FORA Begrippenkader.
2. Begrippen die relevant zijn voor zowel het fo (en de FORA) als ook mbo en ho. Dit zullen ook architectuurbegrippen zijn, GIV-begrippen (Gemeenschappelijke Informatievoorziening) en onderwijsbrede domeinbegrippen. In principe nemen we deze begrippen op in het ROSA Begrippenkader (daar staan de meeste al) en neemt het FORA Begrippenkader deze over (adoptie of overnemen maar dan specifieker invullen bijv. de toelichting of een uitleg toevoegen. Via de harmonisatierelaties kan de link met het ROSA Begrippenkader gelegd worden).

Maarten heeft de vorige keer een update gegeven. Hij heeft in de map [Werk-in-uitvoering/FORA Begrippenkader](#) een bestand geplaatst waarin de eerste selectie is opgenomen waarbij hij ook aangeeft welke begrippen alleen voor het fo van toepassing zijn en welke voor het hele onderwijs.

Bij de eerste groep begrippen wordt het Begrippenkader FORA de bron voor die begrippen, bij de tweede groep zal dat het ROSA Begrippenkader worden en neemt de FORA die exact over (SKOS:exactmatch / NL-SBB Exact overeenkomstig aka adoptie) of met eventueel een specifiekere invulling die wel in lijn is met de definitie in het ROSA Begrippenkader (SKOS:narrowmatch / NL-SBB Is vrijwel overeenkomstig).

Maarten gaat eerst nog wat experimenteren met de Begrippenmanager hoe hij dit het beste kan aanpakken (er zijn nl. meerdere mogelijkheden) en zal daarna beginnen met de FO specifieke domeinbegrippen.

8. Update lopende zaken

- Update SLO-begrippen. Nog geen voortgang. Afspraak op 20 mei gemaakt onder andere hierover.
- Wijzigingsverzoek 005 - Toevoegen begrippen mbt Toetsen en examineren. Afhankelijk onder meer van overleg met SLO. Wordt meegenomen met de update vanuit SLO.
- Update van de collectie Toegang – uitkomst van de NORA werkgroep IAM hiervoor gebruiken. De eerste set van IAM-begrippen uit het NORA Begrippenkader zijn toegevoegd. Met de Edustandaard werkgroep Toegang zal bekeken worden of er nog aanvullende begrippen nodig zijn in deze collectie of dat er begrippen uit de collectie geschrapt kunnen worden).
- IBP-begrippen verder gaan uitwerken en toevoegen. Maarten heeft al een eerste inventarisatie gemaakt: [IBP-begrippen.xlsx](#). We zoeken een actiehouders om dit verder op te pakken. Bij de NORA is hier ook nog geen werkgroep mee bezig

- Tonen van altlabels in de begrippenlijst met verwijzing naar prelabel (zoals bij de [NORA Basisbegrippen](#)). Deze functionele wens ligt bij ArchiXL en is op onderwijsbegrippen.nl ook gehonoreerd. ROSA wiki volgt nog.
- Publiceren van begrippen met de status Voorgesteld, Vastgesteld en in bewerking, Herzien en opnieuw voorgesteld, Vervangen, Vervallen op de ROSA wiki. Deze functionele wens is reeds gehonoreerd. Gaat ook gelden voor onderwijsbegrippen.nl.

9. W.v.t.t.k.

- Leermateriaal, Leermiddel (en ook onderwijsmateriaal):
Discussie over en aanpassing van definitie, toelichting en/of voorbeeld.
Zie input: [Leermateriaal vs Leermiddel.docx](#)

In ROSA Begrippenkader moeten de beschrijvingen aangepast worden, want nu kloppen ze niet helemaal, zeker de toelichtingen. Omdat deze kwestie ook speelt in het kader van de werkgroep results vs progress binnen Edu-V zullen Maarten en Brian dit in samenhang daarmee gaan oppakken en met een voorstel komen in de volgende werkgroep Onderwijssemantiek.